

Kokemusohjaus mielenterveys- ja päihdetyön työmuotona

Valtakunnalliset aikuissosiaalityön päivät 25.-26.1.2017, Lahti
Vastaava kokemusohjaaja, YTL Mervi Piironen

1. Mitä kokemusohjaus on?

- Uusi mielenterveys- ja päihdetyön työmuoto Lahden alueella.
- Perustuu kokemusohjaajan omakohtaiseen kokemukseen mielenterveys- ja/tai päihdeongelmasta ja niistä selviytymiseen.
- Kokemusohjaajalla on usein sosiaali- ja terveydenhoitoalan koulutusta ja/tai työkokemusta.
- Kokemusohjaus = Kuntoutujataustainen kokemusohjaaja työskentelee toisen kuntoutujan kanssa yksilöllisesti ja tavoitteellisesti.

2. Työskentelyn lähtökohdat

- Kokemusohjaus perustuu recovery-ajatteluun: toipumisorientaatio ja suunta tulevaan elämään!
- Työskentelytapoina on jalkautuva yksilöohjaus ja ohjaava työote.
- Yhteistyön tekeminen eri tahojen kanssa.
- Emme puutu palvelunkäyttäjän hoitoon, lääkehoitoon ja terapiaan.
- Emme puutu sosiaalityön tekemiin linjauksiin.
- Osallistumme tarpeen mukaan verkoston kokoontumisiin.
- Vapaaehtoisuus palvelun käyttämisessä.

3. Mitä kokemusohjauksessa tehdään?

- Arjen ja elämänhallinnan tukeminen: mielekäs omannäköinen elämä!
- Palvelunkäyttäjän aito kuunteleminen!
- Vertaisuus ja kokemusten jakaminen kokemusasiantuntijan kanssa.
- Kolmannen sektorin toimintaan tutustuminen ja ohjaaminen: Osku, Klubitalo, Miete jne.
- Yksilöllisten tavoitteiden kanssa työskenteleminen: opiskelu, työelämä ym.
- Tuki esim. virastoasioissa ja hoitotapaamisissa.
- Kokemusohjauksella pystytään tukemaan erilaisten ammattilaisten (psykiatria, sosiaalityö) tekemää työtä sekä auttamaan palvelunkäyttäjää yksilöllisesti ja kokonaisvaltaisesti elämänhallinnassa ja arjen sujuvuudessa.

4. Mitä kokemusohjauksessa ei tehdä?

- Ei tehdä asioita puolesta, vaan tuetaan, autetaan ja tehdään yhdessä.
- Ei kotia kuntoon, vaan pikemminkin kotoa pois.
- Ei ole ystäväpalvelu.
- Huom! Työskentely on määräaikaista.

5. Palvelupilotit

- Palvelupilotti 1 päiväpolin (Phsotey, psykiatrian avohoito/päiväsairaala) kanssa, 12/2013 - 12/2014
- Palvelupilotti 2 Mielenterveyden keskusliiton (MTKL) sopeutumisvalmennuskurssin yhteydessä, 12/2014 - 5/2015
- Palvelupilotit 1 ja 2 toteutettiin yhdessä Päijät-Hämeen sosiaalipsykiatrisen säätiön kanssa.
- Palvelupilotti 3 käynnistyy keväällä 2017 Lahden kaupungin aikuissosiaalityön ja Sosiaalialan osaamiskeskus Verson kanssa. (PRO SOS -hankkeen Päijät-Hämeen osahanke)

6. Kokemusohjauksen vahvuudet

- Kokemusohjaus on tehokas tapa nopeuttaa asiakasprosesseja ja tukea palvelunkäyttäjää elämänmuutokseen.
- Vertaisena kokemusohjaaja saa kontaktin palvelunkäyttäjään nopeasti.
- Vertaiselle uskalletaan puhua vaikeistakin asioista - luottamus!
- Kokemusohjaajat tuntevat hyvin paikalliset palvelut/palvelupolut oman kokemuksen kautta.

7. Vaikuttavuuden mittaaminen

- Palvelupiloteista 1 ja 2 on kerätty toiminnan aikana erilaista materiaalia ja mitattu toiminnan vaikuttavuutta.
- Kokemusohjaajien kenttäpäiväkirjat, vastaavan kokemusohjaajan sähköinen työkirja ja työajanseurantalomake.
- Kokemustutkijan tekemä arviointi- eli evaluaatiotutkimus.
- Aloituskeskustelu, väliarviointi ja loppukeskustelu palvelunkäyttäjän kanssa.
- Tapaamiset yhteistyötahojen (psykiatria, MTKL) kanssa.

8. Työhyvinvointi lähtökohtana

- Kokemusohjaajat työskentelevät tiimissä: työyhteisön tuki.
- Tiimikokous pidetään kerran viikossa, johon osallistuu kokemusohjaajat ja vastaava kokemusohjaaja.
- Työnohjaus pidetään tiimille kerran kuukaudessa.
- Vastaavan kokemusohjaajan ja kokemusohjaajan yksilökeskustelut tarpeen mukaan.
- Mahdollisuus pitää taukoa työskentelystä tarpeen mukaan.

9. Tulevaisuuden tavoitteet

- Kokemusohjauksesta saadaan pysyvä työmuoto mielenterveys- ja päihdetyöhön, jolla voidaan tukea ammattilaisten työskentelyä.
- Kokemusohjauksella voidaan työllistää osatyökykyisiä mielenterveys- ja päihdekuntoutujia:
 - Kokemusohjaajat pääsevät töihin oman jaksamisen ja voimavarojen puitteissa.
 - Kokemusohjaajille maksetaan korvausta tehdystä työstä.
 - Omaa kokemusta mielenterveys- ja/tai päihdeongelmasta voidaan hyödyntää työskentelyssä.
 - Omaa koulutusta ja/tai työkokemusta sosiaali- ja terveydenhuollosta voi hyödyntää kokemusohjaajana.

Yhteystiedot

Vastaava kokemusohjaaja Mervi Piironen, Soteho-ryhmä

sähköposti: sotehoryhma@gmail.com